

چرخ‌نوسازی ناوگان شهری به حرکت در آمد

شروین اشیدری: نوسازی ناوگان

حمل‌ونقل و خودروهای خدماتی شهری در شرایطی به یکی از محورهای مهم مدیریت شهری تبدیل شده که بخش قابل توجهی از خودروهای کشور در سنن بالا قرار دارند و ادامه فعالیت آنها علاوه بر افزایش هزینه‌های نگهداری، با مصرف بیشتر انرژی و افزایش آلودگی همراه است. در چنین شرایطی، جایگزینی خودروهای فرسوده تنها به معنای افزایش تعداد خودروهای جدید در ناوگان نیست، بلکه نوع خودرو، کاربری، توان فنی و تناسب آن با نیازهای هر شهر و منطقه نیز اهمیت دارد.

در همین راستا، موضوع نوسازی خودروهای شهرداری‌ها و دهیاری‌ها، توسعه حمل‌ونقل عمومی و تامین خودروهای تخصصی برای بخش‌هایی مانند آتش‌نشانی، جمع‌آوری پسماند و مدیریت بحران مورد توجه قرار گرفته است.

در حال حاضر بیش از ۲۷ میلیون خودرو در کشور وجود دارد که حدود ۴ میلیون دستگاه از آنها نیازمند خروج از چرخه و جایگزینی با خودروهای جدید هستند

دولت چهاردهم از ابتدای آغاز به کار، تامین بیش از ۵۳۰ واگن قطار شهری و همچنین تامین بیش از ۲ هزار دستگاه اتوبوس را در دستور کار قرار داده است.

فرسودگی ناوگان؛ مسئله‌ای فراتر از تعویض خودرو

باید در زمان انتخاب یا سفارش محصول مورد توجه قرار گیرند. بنابراین، سیاست نوسازی ناوگان حمل‌ونقل عمومی علاوه بر تامین منابع، به سفارش‌گذاری دقیق و شناخت نیازهای هر شهر وابسته است. در مجموع، آنچه در موضوع نوسازی ناوگان اهمیت دارد، ایجاد یک زنجیره کامل از شناسایی نیاز تا تامین و بهره‌برداری است؛ زنجیره‌ای که در آن شهرداری‌ها و دهیاری‌ها نیازهای خود را مشخص کنند، تولیدکنندگان محصولات متناسب ارائه دهند و سیاست‌گذار نیز زمینه لازم برای تامین و جایگزینی ناوگان فرسوده را فراهم کند. در همین چارچوب، محمد مجابی، معاون سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور، از برنامه‌ها و اقدامات انجام‌شده برای نوسازی ناوگان شهری و خدماتی می‌گوید.

از خودروهای خدماتی تا حمل‌ونقل عمومی در کنار خودروهای خدماتی، نوسازی ناوگان حمل‌ونقل عمومی نیز یکی از محورهای مهم مدیریت شهری است. افزایش سهم حمل‌ونقل عمومی در جابه‌جایی‌های روزانه شهروندان، نیازمند ناوگانی است که از نظر تعداد، کیفیت، دسترسی و تناسب با شرایط شهری پاسخگوی نیاز مسافران باشد. در این میان، اتوبوس و مترو به دلیل ظرفیت بالاتر جابه‌جایی، نقش متفاوتی نسبت به خودروهای شخصی و حتی تاکسی‌ها دارند. تامین اتوبوس شهری نیز موضوعی متفاوت از تامین اتوبوس بین‌شهری است. شرایط سوار و پیاده شدن مسافر، ارتفاع کف، دسترسی شهروندان و نحوه استفاده از خودرو در مسیرهای پرتردد شهری، همگی

یک خودروی مورد استفاده در خدمات شهری، الزاما همان مشخصاتی را نیاز ندارد که برای یک خودروی آتش‌نشانی، محیط‌بانی یا مدیریت بحران ضروری است. به همین دلیل، بحث نوسازی ناوگان را نمی‌توان صرفاً به افزایش تعداد خودروهای جدید محدود کرد و موضوع انتخاب محصول متناسب با نیاز عملیاتی نیز اهمیت زیادی دارد. در چنین شرایطی، نمایشگاه‌های خودرو می‌توانند محلی برای شناسایی بخشی از این ظرفیت‌ها باشند. حضور خودروهای جدید با فناوری‌های متفاوت، محصولات افزودنی و مدل‌هایی که قابلیت استفاده در حوزه‌های تخصصی را دارند، این امکان را ایجاد می‌کند که بخشی از نیازهای دستگاه‌های خدماتی از منظر فناوری و محصول نیز مورد بررسی قرار گیرد.

موضوع فرسودگی ناوگان در شهرها تنها به سن بالای خودروها محدود نمی‌شود. خودروهایی که سال‌ها در چرخه خدمات شهری فعالیت کرده‌اند، معمولاً با افزایش هزینه‌های نگهداری و تعمیرات مواجه می‌شوند و در عین حال ممکن است از نظر مصرف انرژی و امکانات ایمنی نیز فاصله قابل توجهی با خودروهای جدید داشته باشند. این مسئله در خودروهای خدماتی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند؛ چراکه بسیاری از این خودروها به‌صورت مستمر و در شرایط کاری سخت مورد استفاده قرار می‌گیرند و توقف آنها می‌تواند مستقیماً بر روند ارائه خدمات شهری اثر بگذارد. از سوی دیگر، نوسازی ناوگان زمانی می‌تواند اثرگذاری بیشتری داشته باشد که خودروهای جایگزین بر اساس نوع مأموریت انتخاب شوند.

نوسازی ناوگان؛ از خودروهای فرسوده تا خدمات شهری

عمومی انبوه متفاوت است و بیشتر به‌عنوان وسیله‌ای اختصاصی در اختیار افراد قرار می‌گیرد. وی ادامه داد: اتوبوس و مترو به‌عنوان اصلی‌ترین بخش‌های حمل‌ونقل عمومی درون‌شهری مورد توجه هستند و باید توسعه این بخش‌ها با جدیت دنبال شود.

تامین ۵۳۰ واگن و ۲ هزار اتوبوس معاون سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور گفت: دولت چهاردهم از ابتدای آغاز به کار، تامین بیش از ۵۳۰ واگن قطار شهری و همچنین تامین بیش از ۲ هزار دستگاه اتوبوس را در دستور کار قرار داده و اقدامات مربوط به این بخش در حال انجام است.

وی تاکید کرد: اتوبوس‌های شهری شرایط متفاوتی نسبت به اتوبوس‌هایی دارند که در مسیرهای بین‌شهری مورد استفاده قرار می‌گیرند. در اتوبوس‌های شهری باید مواردی مانند ارتفاع کف خودرو از سطح زمین، شرایط سوار و پیاده شدن مسافر و مسائل مرتبط با دسترسی شهروندان مورد توجه قرار گیرد.

مجابی افزود: به همین دلیل، موضوع سفارش‌گذاری برای اتوبوس‌های شهری اهمیت بیشتری پیدا می‌کند و لازم است محصولات متناسب با نیازهای واقعی شهرها طراحی و تولید شوند.

سفارش‌گذاری؛ حلقه مهم نوسازی ناوگان وی در پایان گفت: امیدواریم با حمایت از خودروسازان داخلی و استفاده آنها از ظرفیت‌های بین‌المللی، بتوانیم در مسیر توسعه و نوسازی ناوگان شهری حرکت کنیم.

مجابی تاکید کرد: تامین خودروهای تخصصی برای شهرداری‌ها و دهیاری‌ها، توسعه اتوبوس‌رانی و مترو و همچنین جایگزینی خودروهای فرسوده، مجموعه‌ای از اقداماتی است که می‌تواند هم به کاهش مصرف انرژی و آلودگی کمک کند و هم کیفیت خدمات شهری و ایمنی شهروندان را افزایش دهد.

خودروهای مناسب در اختیار دهیاری‌ها قرار گیرد. **خودروهای افزودنی؛ ظرفیتی برای مدیریت بحران** وی درباره ظرفیت خودروهای افزودنی برای استفاده در بخش‌های خدماتی و مدیریت بحران اظهار کرد: توضیحاتی که درباره برخی خودروهای جدید ارائه شد، نشان می‌دهد این محصولات می‌توانند در حوزه‌های متعددی مورد استفاده قرار گیرند.

مجابی افزود: خودروهای افزودنی با قابلیت‌های مناسب می‌توانند در حوزه محیط‌زیست و برای امور محیط‌بانی، در بخش منابع طبیعی، امور اراضی و همچنین در حوادث و بحران‌ها مورد استفاده قرار گیرند.

وی ادامه داد: هرچه خودروسازان در انتخاب فناوری و نوع محصولی که برای تولید در کشور در نظر می‌گیرند، دقت بیشتری داشته باشند و محصولات آنها به استانداردهای جهانی نزدیک‌تر شود، قابلیت رقابت صنعت خودرو نیز افزایش پیدا خواهد کرد.

معاون سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور تاکید کرد: در داخل کشور باید از خودروسازانی که اصول و استانداردهای لازم را رعایت می‌کنند حمایت شود تا بتوانیم از ظرفیت تولید داخلی برای پاسخگویی به نیازهای مختلف کشور استفاده کنیم.

حمل‌ونقل عمومی باید سهم بیشتری از جابه‌جایی شهری داشته باشد

مجابی در بخش دیگری از صحبت‌های خود با اشاره به اهمیت حمل‌ونقل عمومی گفت: حمل‌ونقل عمومی در شهرها از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است و در قوانین و برنامه‌های جامع شهری، افزایش سهم جابه‌جایی مسافران با حمل‌ونقل عمومی مورد توجه قرار گرفته است.

وی اظهار کرد: در حال حاضر به‌طور متوسط حدود ۲۷ درصد جابه‌جایی‌های شهری از طریق حمل‌ونقل عمومی انجام می‌شود و این سهم باید به شکل جدی و چشمگیری افزایش پیدا کند.

مجابی افزود: نوع وسیله نقلیه عمومی نیز در این میان اهمیت زیادی دارد. در حال حاضر بخش قابل توجهی از جابه‌جایی بر عهده تاکسی‌هاست، اما تاکسی از نظر ماهیت با سیستم حمل‌ونقل

محصولات نیز افزایش پیدا خواهد کرد. وی با اشاره به ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان اظهار کرد: یکی از اقداماتی که می‌تواند به بهبود وضعیت صنعت خودرو کمک کند، استفاده از فناوری‌های نوین و ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان است. این شرکت‌ها توانایی‌های فراوانی دارند و باید امکانات مناسب در اختیار آنها قرار گیرد.

معاون سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور تصریح کرد: اگر بتوانیم تولیدکنندگان را در مسیری قرار دهیم که نیازهای واقعی کشور را برطرف کنند، اثرگذاری قابل توجهی خواهد داشت. تنها میزان اتلاف انرژی ناشی از استفاده از خودروهای فرسوده، به اندازه‌ای است که می‌تواند برای نوسازی ناوگان مورد توجه قرار گیرد.

نوسازی ناوگان شهری؛ از آتش‌نشانی تا خدمات شهری مجابی در ادامه درباره ضرورت نوسازی خودروهای مورد استفاده شهرداری‌ها گفت: نوع خودروهایی که در بخش‌های مختلف شهری مورد استفاده قرار می‌گیرند، باید متناسب با استانداردها و نیازهای عملیاتی همان بخش باشد.

وی با اشاره به خودروهای آتش‌نشانی اظهار کرد: خودروهای آتش‌نشانی باید روی شاسی‌هایی قرار بگیرند که توان گشتاوری مناسب داشته باشند و قدرت موتور آنها برای حرکت سریع، انجام عملیات و بمپاژ آب کافی باشد. بنابراین نمی‌توان صرفاً هر خودرویی را برای چنین کاربردهایی مورد استفاده قرار داد.

مجابی ادامه داد: در یک سال گذشته اقدامات متعددی برای نوسازی ناوگان‌های شهری انجام شده است. در این مدت بیش از ۱۲۰۰ دستگاه خودرو به‌صورت متمرکز در اختیار شهرداری‌ها قرار گرفته و خود شهرداری‌ها نیز معادل همین تعداد را از محل ظرفیت‌های خود تهیه کرده‌اند.

وی تاکید کرد: اگر خودرویی بتواند متناسب با نیازهای شهری طراحی و عرضه شود و قابلیت‌های مورد نیاز این بخش را نشان دهد، قطعاً امکان استفاده از آن در ناوگان شهری وجود خواهد داشت.

نیاز ۳۶ هزار دهیاری به خودروهای خدماتی معاون سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور درباره وضعیت خودروهای مورد استفاده در دهیاری‌ها نیز گفت: در کشور بیش از ۳۶ هزار دهیاری داریم که هرکدام مسئولیت‌های مشخصی را بر عهده دارند و به خودروهای متناسب با این وظایف نیازمند هستند. وی افزود: یکی از مهم‌ترین مسائل در حوزه دهیاری‌ها، جمع‌آوری پسماند و همچنین اطفای حریق است. در برخی مناطق نیز به دلیل جمعیت بالای روستا یا شرایط منطقه، لازم است امکانات و خودروهای مورد نیاز در همان محل مستقر باشند.

مجابی گفت: اقدامات مربوط به تجهیز و نوسازی این بخش نیز در حال انجام است و متناسب با نیازهای مناطق مختلف باید

محمد مجابی، معاون سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور، با اشاره به اهمیت نوسازی ناوگان حمل‌ونقل و خودروهای خدماتی شهری به **سمنعت** گفت: در حال حاضر بیش از ۲۷ میلیون خودرو در کشور وجود دارد که حدود ۴ میلیون دستگاه از آنها نیازمند خروج از چرخه و جایگزینی با خودروهای جدید هستند. نوسازی این ناوگان می‌تواند به کاهش مصرف انرژی، کاهش آلودگی هوا و ارتقای ایمنی شهروندان کمک کند.

وی در حاشیه هفتمین نمایشگاه بین‌المللی خودروی تهران اظهار کرد: برگزاری این نمایشگاه در شرایط فعلی اتفاق ارزشمندی است و خوشبختانه بخش قابل توجهی از خودروسازان داخلی و مجموعه‌هایی که در حوزه واردات خودرو فعالیت می‌کنند، در این رویداد حضور دارند.

مجابی افزود: صنعت خودرو برای کشور از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است و یکی از مسائل جدی در حوزه شهری، موضوع نوسازی خودروها و ناوگان خدماتی است. اگر بتوانیم خودروهای فرسوده را با محصولات جدید جایگزین کنیم، علاوه بر کاهش مصرف انرژی و آلودگی، از نظر ایمنی نیز شرایط بهتری برای شهروندان ایجاد خواهد شد.

نمایشگاه خودرو؛ فرصتی برای معرفی فناوری‌های جدید معاون سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور با اشاره به استقبال مردم و فعالان صنعت از نمایشگاه خودرو تهران گفت: آنچه در این نمایشگاه مشاهده کردم، استقبال مناسب مردم و همچنین مذاکرات میان شرکت‌ها و تولیدکنندگان بود که می‌تواند ارزشمند باشد.

وی ادامه داد: در میان خودروهایی که در نمایشگاه مشاهده کردم، محصولاتی وجود داشت که قابلیت استفاده در حوزه‌های مختلف از جمله محیط‌زیست، منابع طبیعی، راهداری و سایر بخش‌های خدماتی کشور را دارند. استفاده از این ظرفیت‌ها می‌تواند به حرکت کشور در مسیر مناسب‌تر کمک کند.

مجابی تاکید کرد: ایران توانمندی‌های مناسبی در حوزه‌های مختلف دارد و باید همگام با پیشرفت صنعت خودرو در جهان حرکت کنیم و در صنعت خودرو لازم است از نظر مصرف انرژی، ایمنی، راحتی و قیمت، قابلیت رقابت موثری داشته باشیم.

شرط حمایت از خودروسازان وی درباره شرایط صنعت خودروی کشور و نحوه حمایت از خودروسازان داخلی گفت: عمده‌ترین موضوع در حوزه اقتصاد، توانایی رقابت است. آنچه باید در صنعت خودرو دنبال کنیم این است که محصولات تولیدی کشور قابلیت رقابت داشته باشند و شرایط به‌گونه‌ای فراهم شود که صنعت خودرو بتواند در بازار حرفی برای گفتن داشته باشد.

مجابی افزود: زمانی که خودروهای تولید داخل از توان رقابتی مناسبی برخوردار باشند، علاقه مردم برای استفاده از این

سخن پایانی

نیازمند جایگزینی، بیش از ۳۶ هزار دهیاری، واگذاری بیش از ۱۲۰۰ دستگاه خودرو به شهرداری‌ها و برنامه تامین بیش از ۵۳۰ واگن و ۲ هزار اتوبوس.

آنچه در نهایت می‌تواند این فرآیند را به نتیجه برساند، توجه همزمان به نیاز واقعی شهرها، توان فنی خودروها، استانداردها و ظرفیت تولیدکنندگان است. همان‌طور که مجابی تاکید کرده، سفارش‌گذاری صحیح و حرکت خودروسازان به سمت فناوری‌های جدید می‌تواند حلقه اتصال میان نیازهای مدیریت شهری و ظرفیت صنعت خودرو باشد.